

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLI. — Izdan in razposlan dne 29. septembra 1881.

111.

Razpis finančnega ministerstva od 28. septembra 1881,
s katerim se razglasa o izdatbi državnih not po 5 goldinarjev avstr. velj. nove oblike.

C. in kr. državno finančno ministerstvo začne 1. dne oktobra 1881 izdajati državne note po 5 goldinarjev v novi podobi (obliki), ki bodo imele na sebi dan od 1. januarja 1881, ter pozove in vzame nazaj, kar jih je zdaj med ljudmi, državne note po 5 gld. avstr. velj. z dnem „7. julija 1866“.

Državne note nove oblike se izdadó in državne note stare oblike se nazaj potegnejo po naslednjem, dogovorno s c. kr. vlado kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru in s kr. og. vlado na svetlo danem razglasu c. in kr. državnega finančnega ministerstva, kateri se z le-tem razglasuje ter bode veljal za kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Dunajewski s. r.

Razglas,

o izdatbi državnih not po 5 goldinarjev avstr. velj. v novi obliki, ki bodo nosile datum 1. januarja 1881.

C. in kr. državno finančno ministerstvo je po domembi s c. kr. vlado kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru in s kr. og. vlado ukrenilo, državne note po 5 goldinarjev avstrijske veljave v novi podobi ali obliki izdati in državne note po 5 goldinarjev avstr. velj., kar jih zdaj teče med ljudmi, preklicati in nazaj vzeti.

Izdadó se nove državne note po 5 gld. takisto, kakor zdaj tekoče državne note pod prigledom obeh državne dolge prigledujočih komisij in med zakonito mejo, ki je postavljena za obtek državnih not.

Po c. in kr. cesarstveni osrednji blagajnici začno se nove državne note po 5 gld. avstr. velj. izdajati 1. dne oktobra 1881. Te note nosijo firmo c. in kr. cesarstvene osrednje blagajnice in datum (dan) „1. januarja 1881“; tanji popis teh not razglašuje se v dodatku k temu razglasu.

Takih državnih not po 5 goldinarjev, iz katerih podobe same se vidí, da so bile z namero (nalašč) kako predrugačene, državne blagajnice in uradi ne smejo jemati v plačilo, temuč naj jih pošiljajo c. in kr. cesarstveni osrednji blagajnici na Dunaj, da ona preiskusi, če so prave, in da jih zamenja proti povračilu troškov za napravo in rokovanje (manipulacijo).

Državne note po 5 gld. avstr. velj. kar jih je zdaj med ljudmi, s firmo c. kr. državne osrednje blagajnice in dnem „7. julija 1866“ pozovejo in vzamejo se nazaj.

Na to stran določuje se po domembi s c. kr. vlado kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru in s kr. og. vlado naslednje, namreč:

1. Zdaj tekoče državne note po 5 gld. avstr. velj. z dnem „7. julija 1866“ bodo se še do 30. junija 1882 pri vseh državnih blagajnicah in uradih avstro-ogerske monarhije v plačilo jemale.

2. Od 1. julija 1882 do 31. decembra 1882 bodo se preklicane državne note po 5 gld. avstr. velj. z dnem „7. julija 1866“ samo še pri c. in kr. cesarstveni osrednji blagajnici in pri c. kr. državni osrednji blagajnici na Dunaji, po tem pri kr. og. državni osrednji blagajnici v Budim-Pešti v plačilo jemale.

3. Od 1. januarja 1883 počenshi državne blagajnice in državni uradi avstro-ogerske monarhije preklicanih državnih not po 2 gld. avstr. velj. z dnem „7. julija 1866“ ne bodo več jemali v plačilo.

Od tega roka počenshi bodo se te preklicane državne note na zahtev dotičnikov v zamenjo jemale po kraljevinah in deželah v državnem zboru zastopanih še samo pri c. kr. državni osrednji blagajnici (izmenjevalnem oddelku na Dunaji), po tem pri vseh deželnih glavnih in finančnih deželnih blagajnicah, po tem pri deželnih izplačevalnih uradih, a v kraljevinah in deželah ogerske krone še samo pri kr. og. državni osrednji blagajnici v Budim-Pešti in pri kr. og. državni glavni blagajnici v Zagrebu, po tem pri drugih blagajnicah in uradih, katere bi c. kr. avstrijsko in kr. og. finančno ministerstvo utegnilo še posebej v to določiti, o čemer se izdá poseben razglas.

4. Od 1. dne januarja 1886 do poslednjega dne decembra 1887 bode se zamenja teh nazaj poklicanih državnih not dopuščala samo na pravo štempljano prošnjo, ki se podá c. in kr. državnemu finančnemu ministerstvu na Dunaji.

Po 31. dnevi 1887 ne bode se preklicane državne note po 5 gld. avstr. velj. z dnem „7. julija 1866“ ni izkupovale niti zamenjevale.

Na Dunaji, dne 23. septembra 1881.

Od c. in kr. državnega finančnega ministerstva:

Szlávy s. r.

Popis državne note po pet goldinarjev od leta 1881.

Državne note od 1. januarja 1881 po 5 gld. so oblike 140 milimetrov široke in 94 milimetrov visoke. Tiskane so na obeh straneh rjavo in zeleno na papirji brez vodnega znamenja, na eni strani z nemškim, na drugi z ogerskim besedilom notnim.

Rjavo ospodje je 136 milimetrov široko in 90 milimetrov visoko, tako da noto oklepa okoli in okoli 2 milimetra širok bel papirnat kraj brez tiska.

Sredi tega rjavega ospodja leži prava zeleno tiskana podoba note 135 milimetrov široko in 89 milimetrov visoko.

Ista sestoji pred vsem drugim iz 69·5 milimetrov široke in 39 milimetrov visoke v dolnji polovini note ležeče in s kartušem (obkrajnim lepoticjem) obkoljene pismene skrižali (table), katera na svetlorjavem ospodji kaže belo ostavljen ukras, ki mu se v sredi vidi s krogovitim lepoticjem oklenjena, takisto belo ostavljena arabska brojka „5“.

Zgoraj nad to skrižaljo v medaljonu, ki ga okrožuje venec plodov olepotičen z vihrajočimi trakmi, nameščen je obraz Nj. Veličanstva cesarja in kralja Frančiška Jožefa I. v profilu obrnjenem v desno od gledalca.

Na obeh straneh skrižali bivata sedeči ženski podobi, predočujoči alegorično zakon (v levo) in moč (v desno).

Prva, ki jej leva roka počiva na kartuši, podpira z desnico na desnem kolenu stoječi zakonik. Druga nasproti drži v desnici na kartuš oprti ovenčani meč, dočim ji je iztegnjena levica s ščitom oborožena.

V zgornjih kotih note, poleg glav omenjenih podob, biva po eno krogovito polje, na katerem je, obkoljena z ukrasi, svetlo na temni giljoši vidna arabska brojka „5“.

Zdolaj pod pismeno skrižaljo leži majhen kartuš, kateri na temnem dnu v mali svetli antikvi obseza naslednje besedilo namreč na strani z nemškim besedilom (tekstom):

„Die Ausgabe der Staatsnoten steht unter Ueberwachung beider Staatsschulden-Control-Commissionen.“

in na strani z ogerskim besedilom:

„Az államjegyek kiadása az államadósságot ellenőrző mindkét bizottság felügyelete alatt áll.“

Skrajni rob zelene notne podobe nareja se iz zapored idočega, čipkastega (čipkam ali špicam podobnega) lepoticja, katero med ukrasi v malih, pravilno ponavljajočih se krogih kaže arabsko brojsko „5“.

Tega najskrajnejšega lepoticja prijemlje se širok ornamentalen okvir, od zunaj obkoljen s pismenim trakom, v katerega giljošastem ornamentu je nameščena, pravilno ponavljaje se, števnica „fuenf“, odnosno „öt“ v mikroskopi antikvi.

Pismeni trak, ki obroblja le-ta okvir, obseza v svetlem pismu na temnejšem dnu na treh straneh notne podobe, namreč na levem, desnem in na gornjem robu, dalje idoč na nemški strani oznamenilo „fuenf Gulden“ in na ogerski strani oznamenilo „öt forint“.

Na četrti strani v dolnjem robu podobe nahaja se v tem pismenem traku zakonito določilo o kazni za ponarejanje državnih not. Isto slove v nemškem besedilu:

„Die Nachmachung der Staatsnoten unterliegt der gesetzlichen Strafe,“

v ogerskem besedilu:

„Az államjegyek utánzása a törvényszabta büntetés alá esik.“

Prostor znotraj vpisanega okvirja, ki ga ostali imenovani deli ne zagrinjajo, napolnjen je s temnim muzivnim vzorcem (muštrom).

Ako se na oko vzame vsa podoba skupaj, vidita se nemška in ogerska stran državne note po pet goldinarjev da sta enakšni ter se samo po razliki jezika v besedilu in po posamičnih delih ornamentalne podrobnosti ločita ena od druge.

Svetlo-rjava o tiskano ospodje noti delajo nekaj črte in točke, a nekaj tudi lično lepoticje, sestavljeno iz koncentričnih deloma sekajočih se krogov, katero v vrstah horizontalno in vertikalno vmes ležečih kaže mikroskopno belo brojko „5“ na temnem dnu. Ospodje je od zunaj, idoč proti belemu nenatiskanemu kraju papirja, v podobi loka z dvojno črto završeno.

Od kraja omenjena pismena skrižal (tablica) obseza notno besedilo.

Nemško notno besedilo ali tekst slove:

„Fünf Gulden.“

„Diese Staatsnote bildet einen Theil der gemeinsamen schwebenden Schuld der österreichisch-ungarischen Monarchie und wird von allen Staats-Cassen und Kestern bei allen nicht in klingender Münze zu leistenden Zahlungen für Fünf Gulden österreichische Währung angenommen und gegeben.“

Wien, den 1. Jänner 1881.

Für die k. und k. Reichs-Central-Casse:

Angerer.

Director.“

a ogersko:

„Öt forint.“

„Ezen államjegy az osztrák-magyar monarchia közös függő adósságának részét képezvén, minden állampénztár és hivatal által mindazon fizetéseknél, melyek nem érempénzben teljesítendők, osztrák értékű öt forintban elfogadtatik és kiadatik.“

Bécsben 1881. január 16ⁿ.

A cs. és kir. közös központi pénztár névében:

Angerer,

igazgató.“

Tako na nemški, kakor tudi na ogerski strani vidi se zdolaj pod notnim tekstom v levem kotu pismene skrižali oznamenilo serije, a v desnem kotu pismene skrižali številka državne note v rudi ali barvi.

Na Dunaji, meseca septembra 1881.